

Svar på interpellation till regionstyrelsens ordförande rörande Vård till hemlösa

Jonas Strand (S) har till regionstyrelsens ordförande ställt en specifik fråga:

- Hur tillgodoser Region Halland att hemlösa får den sjukvård de har rätt till?

Detta är en mycket viktig och samtidigt oerhört komplex fråga. Att vara hemlös eller att på andra sätt befinna sig i en utsatt situation ska inte påverka den enskildes rätt till hälso- och sjukvård. Alla invånare har samma rätt till hälso- och sjukvård och detta står tydligt angivet i Hälso- och sjukvårdslagen som anger att: ”Målet med hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet.”

Region Halland har genom olika beslut, rutiner och riktlinjer fastställt och möjliggjort att det inte ska föreligga några praktiska hinder för att få vård på lika villkor, bland annat finns rutiner för fakturering som reglerar att en invånare som av någon anledning inte kan betala vid ett besök ändå får vård.

Det största hindret, precis som Jonas Strand skriver, är att dessa invånare inte söker vård i den utsträckning de kan behöva. Orsaken till detta kan vara många. Samsjuklighet med psykisk sjukdom och samtidigt missbruk är en vanlig orsak som dessutom kan vara grunden till både hemlöshet och en dålig hälsa. Avsaknaden av sjukdomsinsikt är en annan faktor vid psykisk ohälsa. En ytterligare faktor till att man inte söker vård kan vara att man hyser en misstro mot samhället i stort och vården i synnerhet. En utsatt ekonomisk situation kan även innebära att personen inte har möjlighet att skaffa mobilt bank-ID då detta kräver att personen har ett bankkonto. Detta i sin tur höjer tröskeln för att nå vården via 1177 och de tjänster som erbjuds där.

Det är en mycket angelägen fråga hur vi möter dessa utsatta invånare och att de får kännedom om och erbjuds den hjälp de har rätt till och behöver. Det är en fråga som kräver en hög grad av samverkande insatser från både den regionala hälso- och sjukvården, kommunens socialtjänst och från civilsamhället.

I utredningen ”Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet (SOU 2021:93)”, som nyligen överlämnats till och nu bereds av Regeringen, finns bland annat konkreta förslag om att det i alla regioner ska finnas vård- och stödverksamheter där hälso- och sjukvården och socialtjänsten arbetar integrerat.

I Region Halland bedrivs några olika typer av lågtröskelverksamheter och andra insatser som ska underlätta för dessa grupper att komma i kontakt med vården:

- Sprututbytesmottagningar. Här utförs förutom att byta sprutor även screening för hepatit, hälsosamtal och erbjudande att få hjälp att ta kontakt med vårdgivare, till

exempel vårdcentralen. Sprututbytesmottagningarna kommer framgent att arbeta ännu mer med hälsoinriktade insatser.

- Öppenvårdsteam där närsjukvården samverkar med socialtjänst och psykiatri för samsjuklighetspatienter (psykisk ohälsa med beroendeproblematik).
- Beroendemottagning inom psykiatri.
- Ungdomsmottagningarna för personer upp till 24 år.
- Vid vaccinationsinsatsen för Covid-19 användes mobila enheter för att nå de mest utsatta grupperna och erbjuda vaccinationer.

Sammanfattningsvis är detta en viktig fråga där det är viktigt att vården har en beredskap för att möta utsatta personer både på våra olika vårdenheter, och när så behövs via uppsökande verksamhet. Vi ser att den uppsökande verksamheten tillsammans med socialtjänsten behöver utvecklas och samverkan mellan regionen och kommunerna stärkas.

Mikaela Waltersson

Regionstyrelsens ordförande